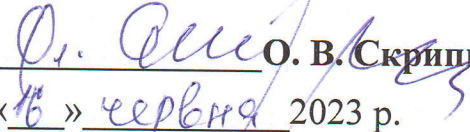

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА
імені В. М. КОРЕЦЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту держави і права
імені В.М. Корецького НАН України
доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України

О. В. Скрипнюк
«16» червня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Міжнародно-правове регулювання співробітництва органів
юстиції в сфері правової допомоги у цивільних справах»**

підготовки здобувачів вищої освіти
на третьому (освітньо-науковому) рівні
на здобуття ступеня: доктор філософії (PhD)
галузь знань: 29 Міжнародні відносини
спеціальність: 293-Міжнародне право

Розглянуто та затверджено
на засіданні Вченої ради Інституту
«15» червня 2023 року
протокол № 6

Розробник:

Проценко І. М., старший науковий співробітник відділу міжнародного права та порівняльного правознавства, кандидат юридичних наук.

Затверджено на засіданні відділу міжнародного права та порівняльного правознавства « 8 » червня 2023 року, протокол №5.

Завідувач відділу

О. М. Оніщенко

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну:

Повна офіційна назва наукової установи	Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України
Повна назва навчальної дисципліни	Міжнародно-правове регулювання співробітництва органів юстиції в сфері правової допомоги у цивільних справах
Повна назва відповідального структурного підрозділу	Відділ міжнародного права та порівняльного правознавства
Викладач	Проценко І. М., кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
Рівень вищої освіти	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Форма навчання	денна/заочна
Передумови для вивчення дисципліни	наявність освітнього ступеня магістр (ОКР-спеціаліст)
Рік та семестр вивчення навчальної дисципліни	Другий рік підготовки, 4 -ий семестр
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська
Місце навчальної дисципліни в освітньо-науковій програмі	Вибірковий компонент освітньо-наукової програми, цикл – професійна підготовка
Обсяг навчальної дисципліни	3 кредити ЄКТС/90 год., включаючи: аудиторних занять 30 год., з них: лекції – 14 год., семінарські заняття – 16 год. Самостійна робота - 60 год.
Форма поточного та підсумкового контролю	Підсумковий контроль – залік
Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	Монографії та наукові статті у фахових виданнях, інтернет-ресурси, міжнародно-правові акти та нормативні акти законодавства України
Електронна адреса відділу/ номер телефону	iraprocenko@ukr.net +38 067 931 75 71

2. Мета навчальної дисципліни:

Поглиблене вивчення напрямків та механізмів співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних, а також сімейних і спадкових справах, яке здійснюється як в рамках міжнародних організацій (Гаазької конференції з міжнародного приватного права, Ради Європи, так і на основі двостороннього співробітництва держав.

3. Попередні вимоги для опанування навчальної дисципліни:

1) належне знання понятійно-категоріального апарату, сутності та практики застосування відповідних принципів і норм, здобуте під час вивчення на освітньо-кваліфікаційних рівнях бакалавр чи магістр навчальних курсів «Міжнародне право», особливо таких його галузей, як право міжнародних організацій, право міжнародних договорів, право зовнішніх зносин тощо;

2) знання базових положень міжнародного права прав людини, зокрема тих, що стосуються права фізичної особи на справедливий суд;

3) належне знання понятійно-категоріального апарату, сутності та практики застосування відповідних принципів і норм, здобуте під час вивчення на освітньо-кваліфікаційних рівнях бакалавр чи магістр навчальних курсів «Міжнародне приватне право», «Міжнародне цивільне процесуальне право». Зокрема, аспіранти повинні знати особливості застосування колізійного та матеріального методів правового регулювання приватних відносин, ускладнених іноземним елементом, особливості цивільно-процесуальної правосуб'єктності іноземних фізичних та юридичних осіб, правила визначення підсудності в цивільних справах, ускладнених іноземним елементом;

4) повне знання проблем співвідношення та взаємодії норм міжнародного публічного та міжнародного приватного права;

5) знання основних принципів, понять та інститутів різних галузей приватного права України;

6) володіння основними методами самостійного наукового дослідження у сфері права, аналізу джерел міжнародного і національного права, уміння збирати, обробляти та узагальнювати правовий матеріал.

4. Анотація навчальної дисципліни:

Викладання навчальної дисципліни «Міжнародно-правове регулювання співробітництва органів юстиції в сфері правової допомоги у цивільних справах» здобувачам вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні спрямоване на розкриття теоретичних та практичних аспектів співробітництва держав у сфері надання правової допомоги у цивільних, спадкових та сімейних справах. Першочергова увага приділяється теоретичним питанням надання правової допомоги у цивільних справах, а саме поняттю та ознакам міжнародного договору про правову допомогу, поняттю та обсягу правової допомоги, особливостям складання судових доручень. Окрім цього розкриваються механізми надання правової допомоги в окремих сферах діяльності органів юстиції, а саме: в сфері отримання за кордоном доказів в цивільних справах; в сфері вручення за кордоном судових та позасудових документів; в сфері надання інформації про зміст іноземного законодавства; в сфері надання правової допомоги в спадкових, сімейних справах.

5. Завдання (навчальні цілі) дисципліни:

1) формування у здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні розуміння особливостей співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних, а також сімейних і спадкових справах;

2) формування у здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні знань про основні напрямки та механізми співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних, а також сімейних і спадкових справах;

3) розуміння здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні проблем, що виникають при практичному застосуванні міжнародних договорів про правову допомогу та способів їх подолання.

6. Результати навчання за дисципліною:

Результати навчання за дисципліною визначаються на основі оцінки набутих аспірантами загальних та фахових компетентностей (ЗК та ФК), знань, вмінь, здатності до комунікації, автономності (самостійної діяльності), інноваційності, безперервного саморозвитку, самовдосконалення та відповідальності:

Код	Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни
1.1	<u>Знати:</u> зміст понять «міжнародний договір про правову допомогу», «правова допомога», «судове доручення».	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	30 %
1.2	<u>Знати:</u> механізм отримання за кордоном доказів в цивільних справах; механізм вручення за кордоном судових та позасудових документів; механізм надання інформації про зміст іноземного законодавства; механізм надання правової допомоги в спадкових, сімейних справах.	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	
2.1	<u>Вміти:</u> оформляти судові доручення про надання правової допомоги в цивільних, спадкових та сімейних справах	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні	30 %

			роботи, залік	
2.2	<u>Вміти:</u> визначати підсудність цивільних спорів, ускладнених іноземним елементом, вживати заходів з охорони спадкового майна.	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	
3.1	<u>Комунікація:</u> коректно вживати відповідну правничу та іншу термінологію, компетентно висловлюватися з питань, що стосуються співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних справах	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	25 %
3.2	<u>Комунікація:</u> з додержанням вимог наукової етики, академічної доброчесності готувати наукові публікації, спілкуватися з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому з питань, що стосуються співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних справах	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	
4.1	<u>Автономність та відповідальність:</u> самостійно та неупереджено формувати судження щодо проблем співробітництва держав в сфері надання правової допомоги у цивільних справах	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та підсумкове тестування, контрольні роботи, залік	15 %
4.2	<u>Автономність та відповідальність:</u> нести відповідальність за оцінки, висновки, зміст підготовлених проектів	Лекція, семінар, самостійна робота	Відповіді на питання під час лекцій та семінарів, модульне та	

мовою професійний діалог з науковою спільнотою в певній галузі наукової та/або професійної діяльності, здійснювати презентацію свого власного наукового дослідження на міжнародних наукових конференціях, семінарах									
ПРН-9. Уміння кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень у наукових статтях та тезах, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-10. Вміти самостійно формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-11. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел; оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, встановлювати їх інформаційну цінність шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-12. Дотримуватися основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснювати особистісний вибір у морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-13. Викладати навчальні дисципліни у ЗВО, застосовуючи сучасну методологію, новітні інформаційні й комунікаційні технології	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН-14. Здатність до постійного самовдосконалення та саморозвитку	+	+	+	+	+	+	+	+	+

8. Форми оцінювання

Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практики.

– *Поточний контроль* здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять.

– *Модульний контроль* проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

– *Семестровий контроль* проводиться у формі екзамену чи заліку, визначених робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

На початку вивчення відповідної дисципліни аспіранта повідомляють про наявність робочої навчальної програми, про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного (модульного) контролю та критерії їх оцінювання. При **поточному** контролі *оцінці підлягають*: рівень знань, умінь і навичок аспірантів, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання тестів тощо (максимальний бал – 60).

Аспірант, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав ЗМ), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Аспіранту, який не набрав прохідного мінімуму, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів/контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 40 балів. У випадку проведення поточного контролю комісією складність тестових чи контрольних завдань може бути підвищена і оцінюється до 50 балів.

Аспірант **не допускається** до складання екзамену (заліку), якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) упродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на екзамені (заліку), в сумі не перевищуватиме **49** балів. Семестровий контроль у формі **заліку** – підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*) визначається з урахуванням балів отриманих під час заліку (максимальний бал – 40) та балів, отриманих за змістовні модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою („зараховано”, „не зараховано”) та за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).

Семестровий контроль у формі **екзамену** – підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*) визначається з урахуванням балів, отриманих під час екзамену (максимальний бал – 40) , та балів – за змістові модулі (загальна сума балів, яку набрав аспірант за семестр). У відомості обліку успішності з навчальної дисципліни проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою, за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, FX, F).

Таблиця відповідності шкали оцінювання

Оцінка за 100-бальною шкалою Інституту	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Пояснення
90 – 100	відмінно	А	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок). <i>Аспірант повністю оволодів програмою навчальної дисципліни, вільно оперує категоріальним апаратом; дає послідовні, чіткі та логічно побудовані відповіді на основні та додаткові питання; демонструє обізнаність з усіма поняттями, фактами, термінами; аргументовано використовує їх, уміє застосовувати матеріал для винесення власних суджень.</i>
82 – 89	добре	В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками). <i>Аспірант достатньо повно оволодів програмою навчальної дисципліни, проте у відповідях допускає несуттєві неточності; з незначними помилками демонструє розуміння основоположних теорій і фактів та вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними; вільно оперує понятійним апаратом з несуттєвими неточностями.</i>
75 – 81		С	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок). <i>Аспірант в цілому оволодів програмою навчальної дисципліни, проте при викладенні деяких питань (усно чи письмово) не вистачає достатньої глибини аргументації при оцінці наукових фактів, процесів, явищ, подій; оперує понятійним апаратом, допускаючи окремі неточності.</i>
67 – 74	задовільно	Д	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків). <i>Аспірант не в повному обсязі оволодів програмою навчальної</i>

			<i>дисципліни; матеріал викладає без глибокого осмислення, аналізу, порівняння та узагальнення. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає матеріал при усних або письмових відповідях.</i>
60 – 66		Е	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям). <i>Аспірант показує мінімально достатній рівень знань з дисципліни. У відповідях (усних чи письмових) допускає суттєві помилки та не може критично оцінити наукові факти, явища, події.</i>
35 – 59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання). <i>Аспірант не володіє програмою навчальної дисципліни; дає неправильну або поверхневу відповідь, яка свідчить про неусвідомленість і незрозуміння поставленого завдання.</i>
1 – 34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом). <i>Аспірант показує неприйнятний рівень володіння програмою навчальної дисципліни.</i>

Екзамен і залік вважається не зданими, якщо сумарна кількість балів з дисципліни менша за **60 балів**.

9. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарів та самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин			
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота	всього
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика міжнародних договорів про правову допомогу					
1.1	Поняття та характерні ознаки міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах	2	2	6	10
1.2	Механізм співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в цивільних справах	2	2	6	10
Всього:		4	4	12	20
Змістовий модуль 2. Особливості співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в цивільних справах					
2.1	Механізм отримання за кордоном доказів в цивільних справах	2	2	8	12
2.2	Механізм вручення за кордоном судових та позасудових документів	2	2	10	14
2.3	Міжнародне співробітництво в сфері надання інформації про зміст іноземного законодавства	2	2	10	14
2.4	Особливості співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в спадкових справах	2	2	10	14
2.5	Особливості співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в сімейних справах	4	2	10	16
Всього:		12	10	48	70
ВСЬОГО:		16	14	60	90

ПЛАН ЛЕКЦІЙ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ ПРО ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

Тема 1.1. Поняття та характерні ознаки міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах

Лекція (2 год.).

1. Поняття міжнародного договору про правову допомогу в цивільних справах.
2. Цілі укладання міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.
3. Структура та зміст міжнародних договорів про правову допомогу.
4. Практика застосування міжнародних договорів про правову допомогу під час російсько-української війни.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Особливості укладання міжнародних договорів про правову допомогу.
2. Механізм імплементації норм міжнародних договорів України про правову допомогу у внутрішнє законодавство.
3. Проблеми ефективності міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.

Тема 1.2. Механізм співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в цивільних справах

Лекція (2 год.).

1. Поняття міжнародної правової допомоги в цивільних справах.
2. Обсяг міжнародної правової допомоги в цивільних справах.
3. Поняття та зміст судового доручення про міжнародну правову допомогу в цивільних справах.
4. Механізм передачі судового доручення про правову допомогу для виконання за кордоном. Особливості виконання іноземних судових доручень.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Поняття та обсяг міжнародної правової допомоги в цивільних справах.
2. Судове доручення про міжнародну правову допомогу в цивільних справах та його зміст.
3. Особливості передачі та виконання судових доручень про правову допомогу для виконання за кордоном.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Діяльність органів державної влади України та її дипломатичних представництв за кордоном в сфері передачі судових доручень.
2. Повноваження Міністерства юстиції України в сфері надання правової допомоги в цивільних справах.
3. Особливості виконання іноземних судових доручень в Україні.

Контрольні запитання до змістового модуля 1.

1. Поняття міжнародного договору про правову допомогу в цивільних справах.
2. Цілі укладання міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.

3. Особливості структури та змісту міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.
4. Особливості укладання міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.
5. Проблеми ефективності міжнародних договорів про правову допомогу в цивільних справах.
6. Поняття міжнародної правової допомоги в цивільних справах.
7. Обсяг міжнародної правової допомоги в цивільних справах.
8. Поняття та зміст судового доручення про міжнародну правову допомогу в цивільних справах.
9. Механізми передачі судового доручення про правову допомогу для виконання за кордоном.
10. Правила виконання іноземних судових доручень, передбачені міжнародними договорами про правову допомогу.
11. Повноваження Міністерства юстиції України в сфері надання правової допомоги в цивільних справах.

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА ДЕРЖАВ В СФЕРІ НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ В ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Тема 2.1. Механізм отримання за кордоном доказів в цивільних справах

Лекція (2 год.).

1. Гаазька конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. та її положення про зміст і структуру відповідних судових доручень.
2. Механізм передачі судових доручень про отримання за кордоном доказів у цивільних справах, передбачений Гаазькою конвенцією 1970 р.
3. Правила виконання іноземних судових доручень про отримання доказів у цивільних справах, передбачені Гаазькою конвенцією 1970 р.
4. Передача та виконання судових доручень про отримання доказів за кордоном відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Історія створення Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р.
2. Положення Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. щодо змісту, структури і механізму передачі відповідних судових доручень.
3. Правила виконання іноземних судових доручень про отримання доказів у цивільних справах, передбачені Гаазькою конвенцією 1970 р.
4. Передача та виконання судових доручень про отримання доказів за кордоном відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Історія створення Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р.
2. Імплементация норм Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. у внутрішнє законодавство України.
3. Проблеми застосування положень Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. в Україні.

Тема 2.2. Механізм вручення за кордоном судових та позасудових документів
Лекція (2 год.).

1. Поняття судових та позасудових документів відповідно до Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р.
2. Порядок вручення за кордоном судових та позасудових документів, передбачений Гаазькою конвенцією 1965 р.
3. Механізми вручення за кордоном судових та позасудових документів, передбачені Гаазькою конвенцією 1965 р.
4. Порядок вручення за кордоном документів відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

Семінарське заняття (2 год.).

1. Поняття судових та позасудових документів відповідно до Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р.
2. Порядок та механізми вручення за кордоном судових та позасудових документів, передбачені Гаазькою конвенцією 1965 р.
3. Порядок вручення за кордоном документів відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.
4. Практика застосування Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р. органами юстиції України.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Історія створення Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р.
2. Імплементация норм Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р. у внутрішнє законодавство України.
3. Проблеми практичного застосування положень Гаазької конвенції про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. в Україні.

Тема 2.3. Міжнародне співробітництво в сфері надання інформації про зміст іноземного законодавства

Лекція (2 год.).

1. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 р. та її положення про зміст і структуру запитів про надання інформації.
2. Механізм передачі запитів про надання інформації про зміст іноземного законодавства, передбачений Європейською конвенцією 1968 р.
3. Правила підготовки відповіді на запит про надання інформацію про зміст іноземного законодавства, передбачені Європейською конвенцією 1968 р.
4. Обмін інформацією про зміст іноземного законодавства відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

Завдання для самостійної роботи (4 год.).

1. Обмін інформацією про зміст іноземного законодавства відповідно до т. зв. дитячих конвенцій, розроблених Гаазькою конференцією з міжнародного приватного права.

2. Практика застосування судами України Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 р. та проблеми її ефективності.

Тема 2.4. Особливості співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в спадкових справах

Завдання для самостійної роботи (8 год.).

1. Діяльність Ради Європи в сфері запровадження системи реєстрації заповітів на територіях її держав-членів.

2. Проблеми практичного застосування Базельської конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів 1972 р.

3. Заходи щодо охорони спадщини, передбачені міжнародними договорами про правову допомогу.

4. Особливості передачі спадщини спадкоємцю чи дипломатичному представництву держави, громадянином якої був спадкодавець.

Тема 2.5. Особливості співробітництва держав в сфері надання правової допомоги в сімейних справах

Завдання для самостійної роботи (8 год.).

1. Вжиття органами юстиції заходів щодо опіки чи піклування на підставі міжнародних договорів про правову допомогу.

2. Співробітництво органів юстиції в сфері міждержавного усиновлення відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу.

3. Особливості співробітництва органів юстиції на підставі Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 р.

4. Співробітництво органів юстиції на підставі Конвенції про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей 1996 р.

Контрольні запитання до змістового модуля 2

1. Гаазька конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних і комерційних справах 1970 р. та її положення про зміст і структуру відповідних судових доручень.

2. Механізм передачі судових доручень про отримання за кордоном доказів у цивільних справах, передбачений Гаазькою конвенцією 1970 р.

3. Правила виконання іноземних судових доручень про отримання доказів у цивільних справах, передбачені Гаазькою конвенцією 1970 р.

4. Передача та виконання судових доручень про отримання доказів за кордоном, відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

5. Поняття судових та позасудових документів відповідно до Гаазької конвенції про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 р.

6. Порядок та механізми вручення за кордоном судових та позасудових документів, передбачені Гаазькою конвенцією 1965 р.

7. Порядок вручення за кордоном документів відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

8. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 р. та її положення про зміст і структуру запитів про надання інформації.

9. Механізм передачі запитів про надання інформації про зміст іноземного законодавства, передбачений Європейською конвенцією 1968 р.

10. Правила підготовки відповіді на запит про надання інформації про зміст іноземного законодавства, передбачені Європейською конвенцією 1968 р.

11. Обмін інформацією про зміст іноземного законодавства відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу у цивільних справах.

12. Діяльність Ради Європи в сфері запровадження системи реєстрації заповітів на територіях її держав-членів.

13. Проблеми практичного застосування Базельської конвенції про запровадження системи реєстрації заповітів 1972 р.

14. Заходи щодо охорони спадщини, передбачені міжнародними договорами про правову допомогу.

15. Особливості передачі спадщини спадкоємцю чи дипломатичному представництву держави, громадянином якої був спадкодавець.

16. Вжиття органами юстиції заходів щодо опіки чи піклування на підставі міжнародних договорів про правову допомогу.

17. Співробітництво органів юстиції в сфері міждержавного усиновлення відповідно до міжнародних договорів про правову допомогу.

18. Особливості співробітництва органів юстиції на підставі Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей 1980 р.

19. Співробітництво органів юстиції на підставі Конвенції про юрисдикцію, право, що застосовується, визнання, виконання та співробітництво щодо батьківської відповідальності та заходів захисту дітей 1996 р.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Діковська І. А. Міжнародне спадкування у ЄС та Україні: напрями адаптації права України до права ЄС. Монографія. К.: Алерта, 2020. 303 с.
2. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. – К.: Ін Юре, 2015-
3. Калакура В. Міжнародне сімейне право: принципи та особливості колізійного і уніфікаційного регулювання : Монографія. К.: Алерта, 2017. 434 с.
4. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право. Науково-практичний посібник. К., 2007. 328 с.
5. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Т. 1. Заключение международных договоров. М.: Волтерс Клувер, 2004. 658 с.
6. Лукашук И.И. Современное право международных договоров. Т. 2. Действие международных договоров. М.: Волтерс Клувер, 2006. 482 с.
7. Міжнародне приватне право: підручник / [Є. М. Білоусов, І. М. Жуков, В. В. Комаров, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. Є. М. Білоусова, І. В. Яковюка. Х., 2020. 408 с.
8. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – К.: Алерта, 2012. – 376 с.
9. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підручник / за ред. Довгерта А. С., Кисіля В. І. – К.: Алерта, 2013. – 400 с.
10. Попко В. В. Уніфікація норм міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції: монографія. К., 2007. 358 с.
11. Репецкий В.М. Дипломатичне та консульське право. Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 372 с.
12. Руденко О. В. Уніфікація міжнародного приватного права в ЄС. Монографія. Чернівці: Рута, 2007. 247 с.
13. Хачатурян А. Г. Унификация коллизионных норм в международном частном праве. К.: Наукова думка, 1993. 126 с.
14. Черняк Ю. В. Уніфікація норм міжнародного цивільного процесу з розгляду сімейних спорів. Монографія. К.: Алтера, 2018. 387 с.

Додаткові:

1. Галущенко Г. В. Вплив уніфікації міжнародного приватного права на застосування іноземного права. *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2015. № 1. С. 130-136. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2015_1_19.
2. Ємець І. О. Міжнародні договори України про правову допомогу: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.; Харків, 2001. 20 с.
3. Зубарева А. Особливості застосування договорів про правову допомогу. *Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку*. Колективна монографія. Львів-Дрогобич, 2021. С. 106-129.
4. Комарук І. А. Особливості уніфікації міжнародного приватного права Гаазькою конференцією в сучасних умовах : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2014. 21 с.
5. Попко В. В. Теоретичні питання уніфікації колізійних норм в рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *Часопис Київського університету права*. 2006. №1. С. 169-173.
6. Проценко І. М. Деякі історичні аспекти уніфікації міжнародного приватного права в рамках Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *«Наукові читання, присвячені пам'яті В.М. Корецького: Збірник наукових праць»*. Київський ун-т права НАН України; [редкол.: Шемшученко Ю.С., Бошицький Ю.Л., Чернецька О.В. та ін.]. К., 2011. С. 93-96.

7. Проценко І. М. Договір про правову допомогу. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т.* / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 855-856.

8. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Великий енциклопедичний юридичний словник* / За ред. акад. НАН України Ю.С. Шемшученка. 2-ге вид. переробл. і доповн. К., 2012. С. 129.

9. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т.* / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 588-591.

10. Проценко І. М. Гаазька конференція з міжнародного приватного права. *Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях: Навчальний посібник* / за заг. ред. Бошицького Ю. Л., Дей М.О. К., 2014. С. 173-175.

11. Проценко І. Н. Гаагская конференция по международному частому праву: от истоков создания к современности. *Международное право как основа современного миропорядка. Liber Amicorum к 75-летию проф. В. Н. Денисова*: моногр. / авт. кол.; под ред. А. Я. Мельника, С. А. Мельник, Т. Р. Короткого. Киев; Одесса: Феникс, 2012. С. 817-839.

12. Проценко І. М. Гаазькі конвенції з міжнародного приватного права. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т.* / редкол.: Ю.С. Шемшученко, В.Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Т. 1. А-Д. К.: Академперіодика, 2014. С. 595-598.

13. Проценко І. М. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968. *Енциклопедія міжнародного права: У 3 т.* / редкол.: Ю. С. Шемшученко, В. Н. Денисов (співголови) та ін.; Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Т. 2. Е-Л. К.: Академперіодика, 2017. С. 135-136.

14. Проценко І. М. Основні етапи створення Гаазької конференції з міжнародного приватного права. *Правова держава*. Випуск 22. К., 2011. С. 527-533.

15. Проценко І. М. Право дитини бути заслуханою в суді (на прикладі застосування в Україні Гаазької конвенції 1980 р.). *Правова держава*. Вип. 31. К., 2020. С. 426-434.

16. Теуш С. К. Приватноправові конвенції Ради Європи. автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2003.

Міжнародно-правові акти:

1. Convention Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents 1961. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>

2. Convention on civil procedure 1954. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=33>

3. Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Recognition, Enforcement and Co-operation in Respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children 1996. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=70>

4. Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption 1993. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=69>

5. Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction 1980. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/child-abduction>

6. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards 1958. URL: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/new-york-convention-e.pdf>

7. Convention on the Recognition and Enforcement of Decisions Relating to Maintenance Obligations 1973. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=85>
8. Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters 2019. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=137>
9. Convention on the Service Abroad of Judicial and Extrajudicial Documents in Civil or Commercial Matters 1965. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/service>
10. Convention on the Taking of Evidence Abroad in Civil or Commercial Matters 1970. URL: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/evidence>
11. Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in matrimonial matters and the matters of parental responsibility, repealing Regulation (EC) No 1347/2000. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32003R2201>
12. Council Regulation (EC) No 4/2009 of 18 December 2008 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and cooperation in matters relating to maintenance obligations. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32009R0004>
13. European Convention on Information on Foreign Law 1968. URL: <https://rm.coe.int/1680072314>
14. Regulation (EU) No 1215/2012 of the European Parliament and of the Council of 12 December 2012 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32012R1215>
15. UNCITRAL Model Law on Recognition and Enforcement of Insolvency-Related Judgments 2018. URL: https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/ml_recognition_gte_e.pdf
16. Vienna Convention on the Law of Treaties 1969. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf

Національне законодавство України:

1. Закон України «Про міжнародні договори України» 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
2. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>
3. Закон України «Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року» 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2783-20#Text>
4. Інструкція про виконання в Україні Конвенції про стягнення аліментів за кордоном, затверджена наказом Міністерства юстиції України від 29.12.2006 №121/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-06#Text>
5. Інструкція про порядок виконання міжнародних договорів з питань надання правової допомоги в цивільних справах щодо вручення документів, отримання доказів та визнання і виконання судових рішень, затвердженої спільним наказом Міністерства юстиції України та Державної судової адміністрації України від 27.06.2008 № 1092/5/54. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0573-08#Text>
6. Інструкція про порядок здійснення міжнародного співробітництва з питань взаємної правової допомоги, видачі правопорушників (екстрадиції), передачі (прийняття) засуджених осіб, виконання вироків та інших питань міжнародного судового співробітництва у кримінальному провадженні під час судового провадження,

затвердженої наказом Міністерства юстиції України від 19.08.2019 № 2599/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22.08.2019 за № 956/33927. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0956-19#Text>

7. Порядок виконання на території України Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей, затверджений постановою КМУ від 10.07.2006 № 952. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/952-2006-%D0%BF#Text>

8. Роз'яснення щодо застосування міжнародних договорів України про правову допомогу в частині, що стосується скасування вимоги легалізації іноземних офіційних документів (лист Мін'юсту від 12.02.2021 № 1326/12.1.1/26-21). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_291323-10#Text

9. Цивільний процесуальний кодекс України 2004 р., діє в ред. від 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Гаазької конференції з міжнародного приватного права: <https://www.hcch.net/>
3. Офіційний сайт міністерства закордонних справ України: <https://mfa.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
5. Інформація Міністерства юстиції України про міжнародно-правове співробітництво України у цивільних і кримінальних справах: https://minjust.gov.ua/international_legal_cooperation_in_civil_and_criminal_matters
6. Повний список договорів Ради Європи: <https://www.coe.int/ru/web/conventions/full-list>